

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 12 март 2021 година, врз основа на примена жалба од адвокат Горан Андревски, ја донесе следната:

О Д Л У К А

ЖАЛБАТА СЕ ОТФРЛА КАКО НЕОСНОВАНА

Интернет – порталот „Макпрес“, со текстот насловен „Кривична против поранешен член на Управен одбор на АД МЕПСО за несовесно работење“, не ги прекршил етичките и професионални стандарди.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 22 февруари 2021 година, адвокат Горан Андревски, во својство на полномошник на жалителката Катерина Глигорова од Скопје, поднесе жалба за текстот со наслов „Кривична против поранешен член на Управен одбор на АД МЕПСО за несовесно работење“, објавен на 21 февруари 2021 година, на интернет – порталот „Макпрес“ (www.makpress.mk).

Во жалбата се наведува дека во оспорениот текст е повреден принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци и дека има нарушување на приватноста и објавување на лични податоци, односно дека Кодексот на новинарите е прекршен во членовите 7 и 8.

Подносителот на жалбата смета дека порталот „Макпрес“ се ставил во позиција на суд и си дал за право да објави содржина со која самиот медиум веќе го осудил настанот, а членот на Управниот одбор го огласил за виновен како навистина да го сторил делото за кое е осомничен. Адвокат Андревски посочува дека се работи за поднесена кривична пријава под сомнение за сторено кривично дело, а не за завршен судски процес и дека медиумот не смеел да пласира информации како да е веќе пресудено со правосилна судска пресуда. Според него дали навистина осомничениот го сторил делото е предмет на докажување, во соодветна постапка. Андревски во претставката вели дека секој е невин сè додека не се докаже спротивното и цитира член од Законот за заштита на лични податоци, во делот на дефинирање на поимот личен податок.

„Видно од содржината на соопштението може да се утврди дека покрај иницијалите на членот на Управниот одбор, се открива работното место, друштвото во кое работи, полот на пријавената начин што во објавите стои „го оштетиЛА“, „потпишаЛА“, „потврдиЛА“ и слично, при што на ваков начин пријавената лесно се идентификува. Постапувајќи на погоре опишаниот начин, медиумите ја повредуваат приватноста на членот на Управниот одбор на начин што го откриваат неговиот идентитет. Поради откривањето на идентитетот на членот на Управниот одбор за кој се пласираа / објавија информации како да е виновен за делото за кој е осомничен, сега истиот се соочува односно е изложен на срам и непријатности во неговата поблиска средина и општеството воопшто, поради што е нарушена неговата чест и углед“, се вели во поднесената претставка.

Адвокат Андревски, меѓу другото, како полномошник на жалителката Катерина Глигорова, побара од медиумот да објави демант за пласираната информација, извинување за нарушување на нејзината приватност, како и да ја отстрани спорната содржина.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Макпрес“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Главниот уредник на медиумот, Филип Ѓоршовски, одговори на наводите на жалбата.

Ѓоршовски во целост ја отфрла жалбата како неоснована. Појаснува дека спорниот текст кој е предмет на жалба е информација која е објавена врз основа на соопштение од Управата за финансиска полиција. Тој наведува дека како професионален медиум ќе продолжат да ги пренесуваат информациите од државните органи и претставници во целост и без цензури за читателите да можат сами да изведат заклучок.

Уредникот на „Макпрес“ вели дека на ниту едно место во текстот не е наведено дека лицето кое се сомничи е виновно за делото кое му се става на товар од страна на Управата на финансиска полиција, туку дека е поднесена кривична пријава. Оттука, тој ги отфрла наводите дека во текстот е прекршена презумпцијата на невиност и заштита на сведоци.

Во однос на наводите дека преку објавениот текст се врши нарушување на приватноста и дека се објавени лични податоци, од „Макпрес“ посочуваат дека и од самото соопштение и од самиот текст се гледало оти никаде не е објавено името и презимето на осомниченото лице, туку се објавени иницијали, кои за пошироката јавност немаат никакво значење.

Во однос на барањето за бришење на веста од порталот, пак, уредникот на медиумот, потенцира дека истата нема да биде избришана сè додека за тоа не постои налог од надлежна државна институција и во исто време смета дека таквото барање од правниот застапник претставува директен притисок кон уредувачката политика на медиумот. Ѓоршовски, меѓу другото, не исклучи можност да учествува и во процес на медијација со жалителот и изрази подготвеност, како медиум, да објават демант доколку такво барање стигне до нивната редакција.

Сепак, по добивањето на дописот и условите кои ги посочи подносителот на жалбата за помирување меѓу страните, од „Макпрес“ посочија дека за нив не се прифатливи таквите барања. Уредникот на медиумот цени дека дописот посочен од подносителот на жалбата не е допис со демант на опишаните работи во текстот, туку дека станува збор за повлекување/бришење на содржината и барање за извинување.

„Ве информираме дека доставениот допис до нас не сме во можност да го објавиме во вид на демант, бидејќи истиот не демантира ништо од содржината на соопштението, туку го напаѓа нашиот медиум за пренесено соопштение од страна на државна институција“, вели Ѓоршовски во комуникацијата со Советот за етика.

Тој, меѓу другото, наведува дека, како медиум, не се во можност да се извинат за пренесено соопштение од Управата за финансиска полиција, зашто, како што вели, ниту се истражен орган за утврдување дали нивните наводи се точни или неточни, ниту, пак, адвокатско друштво за да ги ценат правните норми во соопштението.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **НЕОСНОВАНА** и едногласно одлучи дека нема прекршување на Кодексот на новинарите на Македонија.

Комисијата во оспорениот текст не констатираше повреди на принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци, нарушување на приватноста и објавување на лични податоци, ниту прекршување на Кодексот на новинарите во членовите 7 и 8, на кои упатува жалителот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 12 март 2021 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина. Најпрво, заклучија дека не можат и немаат право да ги утврдуваат фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да утврдува дали се почитуваат етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Комисијата едногласно утврди дека текстот на интернет - порталот „Макпрес“ ги почитува етичките и професионалните стандарди и не отстапува од Кодексот на новинарите на Македонија.

Се работи за пренесување јавно достапна информација, пласирана од државен орган, во случајов, соопштение на Управата за финансиска полиција за поднесена кривична пријава против поранешен член УО на МЕПСО под сомнение за несовесно работење. Соопштението е пренесено речиси дословно и без какви било дополнителни интервенции, што самото по себе укажува на тоа дека не се работи за авторски текст.

Медиумот никаде во содржината не прејудицира вина, не се поставува во позиција на суд, ниту наметнува тенденција дека се работи за правосилна пресуда, како што цени жалителот. Напротив, во содржината е наведено дека е поднесена кривична пријава и дека станува збор за осомничено лице. Новинарите немаат обврска дополнително да ја проверуваат точноста на официјалните соопштенија на државните институции и истражните органи, а во случај на евентуална неточност, товарот на одговорноста паѓа на самата институција, а не на медиумите. Во таа насока, Комисијата не најде елементи дека е повреден принципот на презумпција на невиност и заштита на сведоци, на кои упатува жалителот.

Комисијата за жалби оцени дека текстот произлегува од јавниот интерес, зашто информациите поврзани со работата и евентуалното несовесно постапување на носителите на јавни функции е легитимна новинарска цел и не смеат да бидат изземени од теми за кои јавноста треба да биде информирана. Во текстот не е објавен идентитетот на осомниченото лице, туку се наведени иницијали, како што е посочено и во самото соопштение на Финансиската полиција. Најпосле, се работи за поранешен носител на јавна функција, кој подлежи на посилен јавен надзор и чија заштита на приватност, во одредени случаи, може да биде поограничена во однос на приватните лица. Став на Комисијата е дека во случајов, јавниот интерес надвлада над правото на личноста да ја заштити својата приватност.

Сумирајќи го актуелниот оспорен текст и приложената документација, а земајќи го предвид фактот дека вкупно 26 медиуми беа предмет на жалба на ист подносител за речиси идентична содржина, Комисијата во поднесените претставки на жалителот препознава елементи за одреден притисок врз медиумите, на што укажаа и дел од нив. Самото барање на жалителот медиумите да ја избришат содржината или да упатат јавно извинување поради текст кој дословно пренесува соопштение на државен орган, за Комисијата за жалби е во најмала рака тенденциозно.

* * *

Комисијата при одлучувањето го зеде предвид и:

* **Член 4 од Декларацијата за слобода на политичката расправа во медиумите** (Комитет на министрите на 872 состанок од 12.12.2014) каде се вели дека:

„Функционерите мора да го прифатат фактот дека се, особено преку медиумите, подложни на јавен надзор и критика за начинот на кој начин ги обавувале или ги обавуваат своите функции, ако тоа е потребно за обезбедување транспарентност и одговорно вршење на нивните функции.“

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска, Ердем Ахмет и Димитар Мицев.

Се обврзува интернет – порталот „Макпрес“ (www.makpress.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

